

NEMESCU VIATA CA UN FILM

Fără critică socială. Fără mesaj antiguvernamental. Fără ură. Fără superioritate. Cu sinceritate. Cu înțelegere. Cu dragoste. **De Cristian Lupșă**

Înainte ca 20.000 de mii de români să vadă *California Dreamin'* în cinematografe, înainte ca juriul de la Cannes să dea cu regulile de perete și să acorde premiul „Un Certain Regard” acestui film „neterminat”, înainte ca justiția română să-și bată joc de familia lui, înainte ca ziarele să se întrecă în omagii patetice, înainte ca televiziunile să stoarcă lacrimi reluând imagini de la locul accidentului, înainte ca Media Pro, producătorii *California*, să lăbărțeze un banner în sediul ProTV pe care scria „Dumnezeu l-a vrut regizor”, înainte ca taxiul condus de Radu Aruștei, în care se afla împreună cu sunetistul Andrei Toncu, să fie spulberat de un Porsche, Cristian Nemescu era ușor neliniștit.

Prima variantă de montaj la *California*, pe care o asambla cu prietenul și colaboratorul Cătălin Cristuțiu, depășea deja trei ore, fără să i se fi alipit ultimele trei secvențe: moartea șefului de gară, plecarea americanilor și epilogul de un „optimism ambiguu”, cum îl numește Cristuțiu. Era primul lui film de lungmetraj și primul film finanțat de un producător mare. Nemescu nu vroia să predea un film de trei ore, dar nici unul incoerent, tăiat sub presiunea deadline-ului. Mai trăsesse chiulul în liceu, când se scuza mereu că nu-și făcuse tema la română, scârbit de culegerile de comentarii pe care trebuia să le regurgiteze. Filmul, însă, era viața lui. Când făcea film nu găsea scuze. Nici

pentru un material mediocru, nici pentru echipă, nici pentru actori și, mai ales, niciodată pentru sine. Era prea pretențios ca să-și permită să fie repezit. Întrebat înainte de filmările la *California* ce notă și-ar da ca regizor, Nemescu a răspuns revistei electronice Punctfilm: „Ținând cont că n-am făcut încă un lungmetraj, că am doar 27 de ani, că mai am multe de trăit + învățat mi-aș pune 6, adică e loc de mult mai bine, dar am trecut semestrul.”

Greul abia acum începea. El și Cristuțiu urmau să taie, să lipească, să potrivească și să șlefuiască. Nemescu putea să facă minuni dintr-un material brut, spune directorul lui de imagine, Liviu Marghidan. („Era foarte tare în partea de post-producție. Avea un simț extraordinar.”) Exigența era motivul neliniștii lui – nu tăieturile, producătorul sau data de predare. Urma, din nou, să se ia la trântă cu sine, cu ce știa despre film, cu ideile lui despre poveste și cu secvențele la care ținea.

Dar neliniște nu a însemnat niciodată nesiguranță.

Cu zece luni mai devreme, Nemescu și echipa lui dădăiau de frig într-o zonă întunecată din cartierul Rahova, într-un loc în care nu ai vrea să rătăcești de unul singur. Filmau lungmetrajul *Marilena de la P7*, o poveste de iubire dintre un puști de cartier cu gura spurcată și hormonii dezlănțuiți și Marilena, una din curvele din fața blocului. Printre pozele făcute în acele zece zile de filmare, e una la care revin de când am început să-

Cristian Nemescu (stânga-jos) la filmare în Rahova pentru *Marilena de la P7

„Imaginează-ți că mă duc cu Nemescu”, spune Marghidan, sorbind dintr-un fresh de portocale într-un bar din centrul vechi al Bucureștiului, „zic: vreau și eu să vorbesc cu șeful de aici. Uite, m-a trimis un nume interlop, că vreau să filmez aici. Și unul dintre ăia vine la mine și-mi zice: Da' ce-ar fi să fac așa un film cu karate cu voi?”

Începe să râdă amintindu-și. Brunet, ciufulit și cu barbă, Marghidan e un urs de om, cel care intervenea în momentele când finețea lui Nemescu n-ar fi fost eficientă („eu pot să mă bat cu toți țărani”).

„Și mă lovea foarte încet, așa, la mișto”, spune Marghidan arătând spre piept. „Și îmi mai dădea și cu genunchii ușor în coaie. «Zi mă, dacă încep să fac eu așa un film cu karate cu voi?» De fapt, tipul ce făcea? Îmi fura portofelul.

I cunosc pe Nemescu din amintirile familiei, colegilor și prietenilor. În poză, Nemescu arată mai ca întotdeauna – slab, plăpând, inocent, cu o umbră de ghidușie sub ochii căprui vii și un început de chelie. E înfodol într-un hanorac ascuns sub o geacă de blugi, iar pe spate are ghiozdanul de care era nedespărțit în acele zile. Stă pe un scaun de plastic, iar în față are un cabinet mobil cu monitorul. E o postură clasică de regizor la lucru. În spatele lui însă nu e un decor de platou, nici zece asistenți gata să-i satisfacă fiecare moft. Sunt blocuri gri, neprimitoare, iar în jurul lui stau personaje pitorești ale cartierului, fețe curioase, neîncrezătoare, care par a se întreba: „Ce face mă amărâțul ăsta aici?”

Andi Vasluiuanu, peștele din *Marilena*, spune că era tensionant să filmezi într-o asemenea locație.

„Tot timpul aveai senzația că ești în gura unor fiare, așteptai să te muște, dar nu știai când și nu știai de unde. Dădea Cristi motor și mă trezeam cu lasere pe față. Îți venea să le mănânci gâtul ălor.” Nemescu era și el tensionat, dar nu se exterioriza – și el, și Marghidan, vroiau să tragă în Rahova. Povestea, scrisă cu Tudor Voican, se desfășura într-un cartier cu curve, traficanți șmecheroși și seringi. O lume sordidă, dar în care pulsează viața.

„Când am avut povestea, am știut că trebuie să fie obligatoriu vorba de un cartier dintr-ăsta rău famat, pentru că puștii mei răi aveau nevoie de un astfel de loc ca să se desfășoare”, spunea Nemescu, anul trecut, într-un interviu în Re:Publik.

Ca să filmeze acolo, au obținut aprobarea unei armate de bulibași.

Nemescu era pișat pe el tot.”

Înfrișat sau nu, nu se pune problema să renunțe. Nemescu era atât de riguros încât simțise nevoia să facă un film de antrenament înainte de lungmetraj. Ba mai mult, *Marilena* era făcut cu banii și pelicula pe care Nemescu și echipa le obținuseră ca premii cu scurtmetrajele de școală. Producătoarea Ada Solomon de la HiFilm a adunat restul. Când a auzit că niște tineri vor să facă un film din buzunarul lor, nici n-a mai interesat-o povestea. Dedicția lui Nemescu și a echipei (unii actori au acceptat să joace pe gratis) era suficientă.

„Pe cât părea de fragil, nu-ți lăsa loc de replică”, spune Solo-

„CRISTI SE UITA LA FILME, VORBEA DESPRE FILME ȘI FĂCEA FILME. ÎN REST, PREFERA SĂ EVITE CHESTIILE PRACTICE PENTRU CĂ «NU SE PRICEPEA».”

mon. „Am încercat să-l conving să nu o omoare pe Marilena. Abia văzând *California* am înțeles mai bine *Marilena*: făcea într-adevăr un test pentru lungmetraj” – de la elementele fantastice, la descărcările electrice dintre personaje, la violența din final.

Când cel mai puternic adversar al tău ești tu însuși, nu te mai sperie cartierele mărginașe, actorii și producătorii mai experimentați sau criticii gata să te devoreze. Nu te mai sperie colegii care nu te consideră destul de „cool” pentru gașcă, fetele și urmele pe care le lasă în viața ta sau propria introvertire.

„Nemescu devenise foarte puternic”, spune Marghidan. „Nu mai era papă-lapte și băiatul lui maică-sa și taică-su.”

Când a murit, pe 25 august 2006, nu a murit o speranță a filmului românesc, ci una dintre certitudinile lui. „Vreau să cred că ne-a fost luat pentru că nu mai avea nimic de învățat aici”, spune mama lui, Erica Nemescu. „Știa tot.”

Cristian Daniel Nemescu s-a născut pe 31 martie 1979, într-o familie cu înclinații artistice. Mama lui, Erica, acum la Radio Romantic, a fost inginer de sunet la Animafilm, iar tatăl, Octavian, e compozitor și profesor la Conservator. L-au botezat Cristian pentru că le-a plăcut numele, iar Daniel, după un poet din generația tatălui, Daniel Turcea, care murise cu trei zile înainte. Toată viața a locuit cu părinții în cartierul Colentina, pe strada Mașina de Pâine, la zece minute de tumultul pieței Obor.

Cristi a fost de mic un copil voluntar, hotărât să facă doar ce vrea el. La 3 ani, pe când spunea că vrea să se facă un „domn nobil”, își pune singur plăci cu povești sau muzică. Pe la 7-8 ani, ca să nu-l lase singur în vacanțe, Erica a început să-l ia cu ea la Animafilm. Nu îi plăcea nici cu desenații și nici la montaj, unde mama lui pune „zgomotele”. „Nu-l mai da înapoi!”, izbucnea uneori. „Lasă-mă să-l văd!”

„Nu era un copil cu care să faci tu ce vrei cu el”, își amintește Erica, așezată cu mâinile în poală pe un fotoliu în sufragerie. Are părul scurt, grizonat, și poartă o fustă neagră creponată și un maiou albastru închis. Pe pianina din colțul camerei sunt două fotografii înrămate cu Cristi, iar biblioteca cu uși de stil clă din celălalt colț ascunde caiete cu partituri.

La Animafilm, reia Erica povestea, locul preferat al lui Cristi era pe platoul de filmare cu păpuși, unde era o atmosferă similară unei filmări reale, doar că făcută fotogramă cu fotogramă. Operatorii îl lăsau pe Cristi să se uite prin cameră, așteptând ca păpușilor să le fie mișcate membrele prinse cu ace pentru a trage următorul cadru. „Era așa de pasionat că realmente uitam de el”, adaugă Erica.

În interviul pentru Punctfilm, Cristi își aminte de aceste prime întâlniri: „Când eram mic îmi plăcea să spun tot felul de povești mai mult sau mai puțin mincinoase și de- obicei mă ocupam să organizez jocurile, fie că erau lego sau leapșa.” La sfârșitul clasei a IV-a, învățătoarea l-a numit „povestitorul clasei”.

Încăpățănarea de a face doar ce-l pasiona și fascinația pentru poveștile spuse prin film nu erau singurele trăsături ale lui Cristi care s-au evidențiat de timpuriu. „Era genul de copil care avea întotdeauna dreptate”, spune Erica. Dacă nu recunoșteai că are dreptate, se pune pe un plâns fioros. În același timp, avea o memorie uluitoare și un dar de a reține momente întregi. Odată, uitându-se cu mama lui la o fotografie din revista *Cinema*, a întrebat:

„Ce-i asta?”

„Un afiș”, i-a răspuns ea.

„Ce-i ăla?”

*Marilena de la P7

ca să se vadă, dar trebuie să fie o ardere, o privire, un ceva.”

Urmărindu-l pe Nemescu pregătindu-și răspunsul, Damian se gândea: „Doamne, ce copilăș este.” Dar când i-a venit rândul și a început să vorbească, comisia a tresărit. „Avea o voce foarte puternică, oarecum puțin în contrast cu zona plâpândă de la 18 ani”, spune Damian. Puterea nu venea din ton – Nemescu era mereu calm – ci din discursul riguros care comanda respect. „Mă obliga să fiu atent la ce îmi spune, cu aerul că îmi spune o singură dată și dacă nu rețin e vina mea”, adaugă Damian.

În filmul vieții lui, admiterea la facultate era esențială deoarece avea nevoie de suportul material al școlii pentru a începe să creeze. Dacă la liceu intrase în ciuda unui 5 schingiuit la matematică, o materie pe care nu o suporta, la examenul de la UNATC nu putea să greșească. „Știam că e singura facultate de film acceptabilă de la noi, știam că pot să fac niște filme în peliculă și că e obligatoriu să trec prin asta ca să merg mai departe”, spunea el.

Când a terminat, a refuzat să-și dea licența. Nu venise pentru diplomă, ci pentru posibilitatea de a face filmele pe care le visa.

„Ce să fac cu diploma aia?”, a întrebat-o pe mama lui.

„N-ai să poți să te angajezi”, i-a răspuns Erica.

„Unde?”, a glumit el.

„N-ai să poți face ce vrei.”

„Păi fac.”

În 2004, la șase ani după admitere, Nemescu i-a trimis un e-mail unei eleve din Craiova care vroia să dea la regie și vroia niște sfaturi de la un absolvent. În patru pagini – o epopee, pentru cât comunica el în scris – Nemescu i-a făcut o radiografie clinică a examenului, dovedind că era un puzzle pe care îl rezolvase demult.

„E esențial să nu te emoționezi”, scria el. „Să dai răspunsuri la întrebările lor care au menirea să te încurce și să vadă că ești

în stare să te lupți pentru o idee, să argumentezi. În nici un caz să rămâi fără replică... TUPEU.”

Acest tupeu contrastează cu Nemescu din viața de zi cu zi, care se poticnea și-n comenzile de la restaurant, deși nu prea ieșea din formula friptură cu cartofi prăjiți. Mădălina Ghițescu, care a jucat rolul Marilenei, își amintește un festival la care Nemescu a trebuit să treacă printr-o sesiune de întrebări de la critici, unele personale. Răspunsurile lui erau cam așa: „Well... Soooo... Well.... Soooo...” La un moment dat, o româncă, critic de film s-a apropiat de echipa lui Cristi și le-a spus: „Dacă nu știe engleză sau franceză îi traduc eu, nici o problemă.” „Stai liniștită că așa vorbește și românește”, i-a răspuns Solomon.

Când scria despre admiterea la regie, însă, avea într-adevăr „tupeu”: „E bine să comunici verbal, life, uitându-te în ochii lor, să nu te emoționezi, să zâmbești relaxată, ca și cum ai «coaie».”

La începutul facultății, introvertirea l-a făcut pe Nemescu să rămână pe dinafară când s-au format perechile regizor-scenarist sau regizor-operator. După primul lui film, un exercițiu de studio prin care trec toți studenții, lumea se îngheșuia să lucreze cu el. Cristuțiu, student la montaj, a fost printre primii care i s-au alăturat. Au urmat Voican, scenaristul, sunetistul Toncu și operatorul Marghidan, o echipă în care Nemescu avea mare încredere.

„Odată ce găsești niște persoane cu care te înțelegi foarte bine și cu care îți găsești un echilibru, sigur se mai leagă și niște prietenii, și după aia e foarte ușor să lucrezi cu cineva aproape de tine și care știi că te va susține când faci o alegere, în care știi că poți să ai încredere și știi că poți să te lași pe mâna lui”, spune

el în comentariile de pe DVD-ul *California Dreamin’*. Nu toată echipa era din aceeași generație (Voican și Marghidan au peste 30 de ani), dar aveau idei similare despre film și Nemescu era omul cu care puteau face peliculele pe care și le doreau.

„Eu am crezut foarte tare în Nemescu”, spune Marghidan. „Fac film așa, cu alții, dar îmi e nasol. Eu aveam un viitor cu Nemescu așa, ca și cuplu.” Marghidan are și acum viitor în film; la fel și Cristuțiu, care e partener într-o companie de producție. Dar ce spun amândoi e că, lucrând cu Nemescu, puteau să dea tot ce era mai bun din ei.

Nemescu începuse să-și contureze fundamentul cinematografic în liceu, când era în fiecare seară fie în fața televizorului, fie la cinema, de ajunsese colegii de muncă să o critice pe Erica pentru modul în care își crește copilul. Se uita la orice – de la blockbustere hollywoodiene la filme de artă. „Nu era film cât de cât cunoscut despre care să vorbești și despre care să nu spună: băi, ăsta e scenaristul de la ăla, care a lucrat cu ăla, care era fratele lui aia din filmul cu cutare”, spune Marghidan. Văzând multe filme avea și multe de spus. Părerile sale pot fi regăsite în peste 530 de comentarii pe care le-a lăsat pe forum la Cinemagia.ro, unde sub numele de „zizi” judeca atât ultimele apariții cât și starea filmului românesc. În martie 2004 postase o listă cu filmele lui preferate. Primele cinci erau: *In The Mood For Love* (*O iubire imposibilă*), *Fight Club*, *The Thin Red Line* (*La hotarul dintre viață și moarte*), *Le fabuleux destin d'Amélie Poulain* (*Amélie*) și *Natural Born Killers* (*Născuți asasini*). Printre regizorii pentru care avea o slăbiciune se numărau Martin Scorsese, Lukas Moodysson, Larry Clark și Jean-Pierre Jeunet.

Această cultură cinematografică vastă i-a permis să-și definească repede concepțiile proprii despre film – ăsta e și motivul pentru care a respins profesorii care încercau să-și impună

viziunea în loc să discute preferințele studenților.

Nemescu dorea să aducă filmul înapoi la poveste. Nu vroia metafore în genul cinematografului lui Andrei Tarkovsky. „E filmul generației tale”, îi spunea tatălui lui. Nu vroia nici filmul românesc codat, pe care împreună cu echipa îl lua deseori peste picior. Făceau mișto mai ales de *calul alb și oglinda spartă* – termeni care în vocabularul UNATC descriu clișeele metaforice ale cinematografului autohton.

„Când scriam, glumeam amândoi: «Punem aici un cal alb să alerge pe câmpie că dă bine la intelectuali?»”, spune Voican – acum masterand în scenaristică la York University în Canada – într-o conversație pe Internet. „Noi am făcut filmele pe care ne-ar fi plăcut să le vedem ca spectatori. Am văzut că ne interesează iubiri de liceu, familii în care nu se comunică și poetica străzii. Ne interesa unde palpita viața – nu povești cu intelectuali «lost in transition».”

Damian spune că cinematograful generației sale – parabolă, metaforă – e detestat de studenții de azi de la film. „Am trăit într-un sistem în care nu puteai să spui nimic decât învăluit într-o metaforă”, adaugă el. „Cinematograful de astăzi e fă-

„(NEMESCU) AVEA UN RÂS SPECIAL – RÂDEA DESCHIS TOTAL, PLENAR ȘI ROȘEA FOARTE TARE. ÎI ROȘEA ȘI CHELIA PUȚIN. ERA HAIOS.”

ră menajamente, fără edulcorări, fără ralantiuri, fără poetică cinematografică.”

Din acest punct de vedere, platforma lui Nemescu era bine definită – nu vroia „complicăciuni”. Voican, cu care a scris ultimele trei filme, spune că vroiau să facă filme cu sufletul pe măsă. „Ca la comuniști: cu oameni, pentru oameni”, glumește el. „Orice din România se poate povesti. Fără critică socială. Fără mesaj antigvernamental. Fără ură. Fără superioritate. Cu sinceritate. Cu înțelegere. Cu dragoste.”

Cinematograful românesc contemporan are două direcții, consideră Damian. Prima e un cinema direct, realist, în care observarea lumii e aproape microscopică (*Moartea domnului Lăzărescu*, *Hârtia va fi albastră*, *A fost sau n-a fost*). A doua, din care face parte și Nemescu, e mai clasică și constă într-o împletire a realismului cu limbajul cinematografic elevat (*Occident*, *Cum mi-am petrecut sfârșitul lumii*, *California Dreamin'*). „Asta nu înseamnă sofisticare”, spune Damian. „Nu înseamnă prețiozitate, ci înseamnă că nu au marșat pe cinematograful direct decât în zona de substanță, nu și în facere.”

Aceste filme presupun o abundență de unghiuri și mișcări de cameră (Marghidan, care iubește filmarea din mână, a numit stilul echipei „freestyle”). Regizorii hotărâsc să dezvăluie bucăți din poveste care nu se văd într-un film hiperrealist. Folosesc vise, flashback-uri, split screen-uri. „E nevoie de multe tăieturi, de racorduri, de curs lin”, trebuie să știi când să aduci un flashback, spune Cristuțiu. „E nevoie de multă îndemânare și măiestrie – și pe mine mă apucă uneori panici d-astea că o să-mi uit meseria dacă o să montez numai documentare.” Unii critici au numit stilul lui Nemescu „realism magic” – film în stilul literaturii sud-americane. Corneliu Porumboiu, care a scris și regizat *A fost sau n-a fost*, îl numește „realism poetic” și adau-

gă că Nemescu e cu siguranță „cel mai eclectic regizor din tânăra generație”, iar *Marilena* „este pentru mine o capodoperă, și nu folosesc cuvinte mari”.

Aura de sinceritate din filmele lui Nemescu nu e doar rezultatul stilului. Particularitatea peliculelor lui e dată și de cât de mult reflectă viața autorului. Aproape toate spun povestea primelor mari iubiri, drame adolescente și fantezii care l-au consumat pe Nemescu și pe care le-a descărcat în personajele lui, îndemnându-le la gesturi nebunești: în *Poveste la scara C*, băiatul îndrăgostit dă telefoane la linia erotică ca să afle ce poate face cu o fată în lift, în *Marilena* fură un troleibuz pentru prostituata la care fantazează, iar în *California* traduce greșit intenționat ca să prevină o idilă între fata iubită și un soldat american.

„Toate filmele lui au momente comune, se întâlnesc”, spune Vasluianu, care a jucat și în *California*. „El măcar a fost cinstit. Și-a manifestat anumite obsesii și le-a lăsat să ardă. Orice artist are imaginile lui cu care luptă. El și-a lăsat dorințele și impulsurile să se exprime, ba chiar le-a dat drumul bine de tot. Și le-a și repetat – poate tocmai pentru că nu erau consumate.”

Anul trecut, într-un interviu în ziarul Cotidianul, Nemescu spunea că ar mai putea face zece pelicule inspirate de adolescență, subliniind că și în *California* sunt puștani îndrăgostiți, chiar dacă ei sunt doar una dintre poveștile filmului.

În liceu, înconjurat de fete „cool”, Nemescu era cam singur. Aproape toți elevii din clasă jucau baschet, cu excepția lui și a două fete,

dintre care Yvonne Irimescu i-a rămas apropiată și după liceu. „Ne-am reprofilat pe badminton”, spune Irimescu, „moment în care a fost clar că nu aveam nici o șansă de adaptare.”

Irimescu lucrează astăzi la NexT, fundația și festivalul de scurtmetraj create în memoria lui Nemescu și Toncu. Ea îi cunoaște filmele pe de rost și spune că momentele autobiografice sunt ușor de reperat. În *California* e o scenă în care elevii se joacă cu mingea. La un moment dat, când Andrei, timidul îndrăgostit, primește o pasă, Monica, obiectul pasiunii, îi smulge mingea din mână și se răstoarnă la cei din jur: „Tu-i dai pasă la boul ăsta, mă? Nu vezi că nu știe să se miște?” În altă scenă, Monica îi spune lui Andrei: „Auzi, tu nu ești chiar așa nașpa precum credeam eu.”

Ambele sunt scene reale din viața lui Nemescu. La fel e și cea din *Mihai și Cristina* în care el, așezat în banca a treia de la geam (locul lui Cristi), o soarbe din ochi pe ea, care, așezată nepăsătoare în față pe rândul din mijloc, își răsucește naiv o șuviță de păr. „Cam tot ce se întâmplă cu fetele alea, ce fac și ce sunt ele în film e recognoscibil”, adaugă Irimescu. „Eroinele principale ale lui Cristi sunt o sinteză a tuturor fetelor care i-au plăcut.” (Nu doar scenele cu fetele sunt inspirate din realitate. Secvența cu aviatorul de culoare din *California* e o poveste din copilăria lui Octavian Nemescu.)

Nemescu vorbea mult despre fete, chiar dacă uneori o făcea enumerând motivele pentru care ele l-ar respinge, spune Irimescu. „Deci nu, lumea asta e făcută pentru tipi d-ăia perfecți, de 1,85, blonzi și cu mușchi, și nici o femeie nu s-ar uita vreodată la mine”, spunea el. Această îngrijorare apare și într-una din variantele scenariului la *California*, în care Andrei spune: „Îmi place o fată. Care sunt șansele ca din 3 miliarde de bărbați din lume ei să-i placă de mine?”

Filmele lui Nemescu sunt poveștile de dragoste ale unui băiat timid care nu știe ce să le spună fetelor, iar această inocență îl evidențiază între cineștii tineri. „E un mare act de curaj să te lași vulnerabil”, spune Ghițescu. „Oamenii de obicei își pun ziduri – n-ai să vezi unul care să se arunce în cap, în viață sau în dragoste.”

Oricât ar fi suferit liceanul Nemescu din cauza fetelor, când și-a tradus viața în film a făcut-o fără ranchiună, ba din contră, a infuzat iubirile cu optimism. Dragostea – oricât de improbabilă – va avea loc, chiar dacă drumul către ea va fi lent.

Iar când povestea, juca de minune rolul îndrăgostitului victimizat pentru a-și întinde echipa pe jos de râs. „N-am mai întâlnit pe nimeni care să vorbească atât de mult și cu atâtă implicare despre fete fără să pară ușor libidinos”, spune Cristuțiu zâmbind. „Nu știu de ce.” Într-un comentariu lăsat pe Cinema-gia.ro într-o discuție despre UNATC, Nemescu scria: „ce mai merită rău de tot în facultatea aia sunt gagicile de la coregrafie (care pot fi interpellate în barul de la parter).”

Marghidan la rândul lui se pune pe un râs strașnic amintindu-și de cum glumea Nemescu despre dinamica lui cu fetele: „Țin minte că vorbeam la un moment dat... Nu mai țin minte cum

„VREAU SĂ CRED CĂ NE-A FOST LUAT PENTRU CĂ NU MAI AVEA NIMIC DE ÎNVĂȚAT AICI”, SPUNE MAMA LUI, ERICĂ NEMESCU. „ȘTIA TOT”

a formulat-o Nemescu – dar tot așa în râs: «Ce să fac eu, eu d-aia m-am făcut regizor, înțelegi? Să am așa succes la femei!».

Marghidan continuă, exploziile de hohote întrerupându-l între propoziții: „Și faza era, stai să-ți zic... cumva așa zice: «Să-mi iau motocicletă, să fiu regizor foarte bun, așa, să am și eu o pizdă care când zice *Ne-mes-cu* să-i tremure bărbia».”

ra februarie 2006 și Cristian Nemescu terminase montajul la *Marilena de la P7* și aștepta lumina verde pentru primul lungmetraj, *California Dreamin’*. Și el, și echipa erau preocupați de ce vor face cu *Marilena* după filmare, având în vedere că festivalurile nu sunt receptive la struțo-cămile de 45 de minute, greu de încadrat în categoriile clasice. Într-o seară, actrița Maria Dinulescu (care a jucat și în *Poveste*, și în *California*) l-a invitat pe Nemescu la ea, chitită să-i facă cunoștință cu o fată – Luiza Pârnu – fata căreia îi scrisese e-mailul cu sfaturi doi ani mai devreme.

Dinulescu avea și alți oaspeți, iar Nemescu, neașteptându-se să găsească lume, a rămas în prag, ușor stânjenit și cu geacă în mână. Luiza era în haine de casă. Au intrat în vorbă și au trecut urgent la pasiunea lor comună: filmele. „Am avut o conexiune puternică”, spune Pârnu, o șatenă minionă de 21 de ani, cu ochi albaștri și breton filat, pieptănat spre dreapta, pe care și-l dă deseori după urechi. Gropița din colțul drept al gurii i se activează des când își amintește de el.

„Cristi a făcut primul pas după aceea”, spune ea. „El nu făcea niciodată primul pas.” Nemescu a rugat-o pe Dinulescu să îl mai invite pe la ea. Dinulescu i-a spus că nu va fi acasă, dar l-a sfătuit să meargă și să pretindă că o așteaptă – așa putea fi sin-

gur cu Luiza. A funcționat. „Era ca o prietenie de școală generală”, râde Luiza.

În comentariile de pe DVD-ul *California*, actorul Răzvan Vasilescu spune că Nemescu pare genul de băiat timid, incapabil să facă o declarație de dragoste directă. Mai degrabă ar face un film ca să spună asta. Vasilescu avea dreptate – umbla vorba în grupul lui Cristi că, dacă e îndrăgostit de o fată, îi va arăta filmele lui. Într-o seară, după prima întâlnire oficială, i-a spus Luizei: „Hai să-ți arăt ceva.” S-au dus acasă la Toncu, care în acea perioadă finaliza sunetul, și Nemescu a proiectat secvențe din *Marilena*.

„M-a emoționat foarte mult”, spune ea. „Știam că pentru el asta era o declarație de dragoste.”

Nemescu nu spunea cuvinte mari și nu avea gesturi expansive de tandrețe. Își manifesta afecțiunea prin lucruri mici. Luiza spune că poate cea mai curajoasă declarație pe care i-a făcut-o Cristi a fost: „Ești foarte simpatică.” Un moment intens a avut loc când se sărutau într-o seară în studio. „Ne-am pupat, ne-am electrizat și s-au stins toate calculatoarele”, spune ea. „Fusesse o scurtă pană de curent. Știam ce însemnătate au momentele astea pentru Cristi.” (Atât personajul *Marilena*, cât și

Monica din *California* au puterea de a electriza, mai ales când există atracție.)

La nici o lună de la întâlnirea lor, *Marilena* fusese acceptată în „Semaine de la Critique” la Cannes și Media Pro pusese *California* pe roate. Nemescu mai avusese relații înainte de Luiza (nu chiar toate amorurile

le fuseseră fiascouri) și nu se poate ști ce ar fi urmat între ei. Un lucru e cert însă pentru toată lumea. Erau fericiți. În cursa spre maturitate, omul Cristian Nemescu recupera grabnic terenul pierdut în fața regizorului Cristian Nemescu.

E greu să separi omul de cineast – mai ales că se întâlnesc atât de des pe peliculă –, dar cu siguranță Nemescu din viața de zi cu zi părea mai neajutorat. Era bântuit de tot felul de alergii (mai ales la puful de plopi) pentru care umbla cu spray-uri la el. Alergiile lui Doiaru în *California* sunt alergiile lui. Fiind firav, era bolnăvicios. La filmări la *Marilena* a stat cu gluga pe cap de frica vreunei meningite, iar la montaj la *California* l-a rugat pe Cristuțiu să lipească hârtii pe aparatul de aer condiționat ca să nu-i mai sufle în cap. Uneori, Cristuțiu reușea să-l convingă să țină aerul la 27 de grade, dar atunci Nemescu își trăgea gluga de la hanorac pe cap și o mască de chirurg pe față. Când era în liceu, îi curgea sânge din nas, ceea ce li se întâmplă și personajelor lui. Nu bea, nu fuma și nu dansa, creând o imagine comică în club, unde-l găseai uneori așezat și sorbind dintr-un suc cu paiul. Și-a mai luat ocazional bere, dar Cristuțiu nu-și aminteste să fi terminat vreuna.

Era dezorganizat și lucra după un orar propriu. Când nu filmase trezea la prânz. Avea obiceiul să întârzie cel puțin 20 de minute la întâlniri. Era atât de aiurit uneori încât mama trebuia să îi cumpere biletele de avion și să se asigure că-și va prinde zborurile. Tot ea îi făcea pachetele cu mâncare pentru filmări. Odată, în drum spre o proiecție la un festival, și-a dat seama că își uitase spray-ul pentru alergii. S-a întors să-l ia, dar pe drum și-a pierdut legitimația de intrare.

„Nu că ți s-ar fi făcut milă de el, dar era ca un copil mic în lucrurile de zi cu zi”, spune Pârnu. „Cristi se uita la filme, vorbea

***Cu Armand Assante
pe platou la
California Dreamin'**

despre filme și făcea filme. În rest, prefera să evite chestiile practice pentru că

«nu se pricepea».

Odată, a fost nevoit să ridice singur un colet de la poștă (nu prea făcea lucruri domestice gen facturi sau cumpărături), iar la întoarcere, proiectată prin memoria lui fotografică, banala vizită la poștă a căpătat proporții, cu descrieri minuțioase ale ghișeului, funcționarelor și gesticii lor.

Trenurile și avioanele i se păreau incomode; paradoxal, mașinile i se păreau cele mai sigure. Îi era frică să se urce în mașinuțe în parcul de distracții, îi era frică de apă. Când Luiza a reușit să-l ducă la mare, a stat tot timpul pe nisip.

Slăbiciunile și micile excentricități nu-l făceau posomorât. Din contră. Nu există om care să nu-l pomenească pe Nemescu cel jovial și plin de glume – un mucalit de primă mână. „Mi-l amintesc tot timpul vesel, fără griji”, spune Luiza. „Avea o extraordinară pofță de viață.”

„Nimic nu se compara cu distracția cu el, mai ales când ne povesteam întâlniri amoroase ratate”, spune Voican. Vasluianu spune că era „mereu pe bancuri”. „Îmi amintesc foarte tare cum râdea. Avea un râs special – râdea deschis total, plenar și roșea foarte tare.

Îi roșea și chelia puțin. Era haios.”

„Avea niște tricouri foarte funny”, spune Irimescu. „A venit la un moment dat cu un tricou foarte nostim – el care nu era genul macho. Era un tricou cu o caricatură cu un bărbat și o femeie din epoca de piatră; bărbatul cu o bătă în mână. Erau în două ipostaze. În prima erau separați și scria «man want woman». În a doua, bărbatul o târa de păr pe femeie și scria «man take woman».”

Autoironie asumată – asta era umorul lui Nemescu. Atât în film, cât și în viață. Probabil și autoironia provenea din simțul lui autocritic, spune Ghișescu. „Autoironia vine când ajungi la o formă de inteligență și poți glumi de tine. De obicei, oamenii se supără. Trebuie să ajungi la o detașare, în primul rând să te accepți pe tine și să spui: «Asta e tată, dacă nu vă place, altu' mama nu mai face».”

n noaptea de 24 spre 25 august 2006, Nemescu era cu Toncu într-un taxi. Se întorceau acasă de la *Superman Returns* (*Superman revine*). Nemescu se maturizase mult față de acele zile friguroase de filmare din Rahova. Era fără îndoială în cel mai înalt punct al vieții. Câștigase peste 25 de premii, era la trei scene distanță de o primă variantă a filmului de debut, avea o familie iubitoare, prieteni devotați și era îndrăgostit. A doua zi urma să facă un chef la el acasă (părinții erau la Sinaia) unde avea să gătească faimosul lui pește: păstrăv la cuptor, cu legume și mărar – o rețetă învățată de la un prieten pe care o numea „rețeta de cucerit fete”. Rămăsese modest și continua să fie stânjenit când i se vorbea de propriile filme. Oricât de sigur era de arta lui, se îmbufna la o *[continuare în pagina 118]*

CRISTIAN NEMESCU

→ Filme și premii

KITCHITOARELE (2000)

LA BLOC OAMENII MOR DUPĂ MUZICĂ (2000)

→ Cel Mai Bun Film de 16mm.
Festivalul Internațional de Film
CineMAiubit.

MECANO (2001)

→ Premiul de Imagine. Festivalul
Internațional de Film DaKino.

MIHAI ȘI CRISTINA (2001)

→ Best International Debut.
Festivalul Internațional de Film
Message-to-Man, Rusia.
→ Public's Choice. Milano Film
Festival, Italia.

POVESTE LA SCARA C (2003)

→ Marele Premiu. NYU Internațional
Student Film Festival, SUA.
→ Premiul Special al Juriului la Interfilm
Berlin Festival, Germania.
→ Cel Mai Bun Scurtmetraj.
Zagreb Film Festival, Croația.

MARILENA DE LA P7 (2006)

→ Marele Premiu. Milano Film
Festival, Italia.
→ Cel Mai Bun Scurt Metraj. Molodist
Int'l Film Festival, Ucraina.
→ Premiul Publicului, Paris Tout
Court, Franța.
→ Cel Mai Bun Scurt Metraj. Syracuse
International Film and Video
Festival, SUA.

CALIFORNIA DREAMIN' (NESFÂRȘIT) (2007)

→ Un Certain Regard. Cannes,
Franța.
→ Cel Mai Bun Film. Bruxelles,
Belgia.
→ Premiul Special al Juriului.
Festivalul Internațional de Film de
la Ibiza, Spania.
→ Premiul Juriului. Festivalul de
Film de la Rabat, Maroc.
→ Premiul Juriului. Festivalul de
Film de la Torun, Polonia.
→ Trofeul Festivalului și Premiul
Publicului. Festivalul Anonim.

Nemescu

[continuare din pagina 85] critică negativă (îl deranjase când Alex. Leo Șerban i-a criticat finalul la *Marilena*, numindu-l „nejustificat” și „brutal”) și continua să se teamă de eșec în fața publicului.

Din taxi a sunat-o pe Luiza și au stabilit să se întâlnească la el. „Te aștept”, i-a spus el înainte să închidă. Taxiul ei a sosit greu. Șoferul și-a cerut scuze pentru întârziere – avusese loc un accident în care fusese implicat un taximetrist și o grămadă de mașini se adunaseră în zona Eroilor. Un Porsche Cayenne trecuse pe culoarea roșie cu 113 km/h și spintecase un Logan care venea cu 42 de km/h, proiectându-l de pe șosea până în gardul Casei Radio. Odată ajuns în fața blocului din Colentina, Luiza a sunat la telefon. Nu i-a răspuns nimeni. A reușit cumva să intre în bloc, dar nici la ușă nu i-a răspuns nimeni. L-a sunat pe Cristi pe ambele telefoane mobile. Unul era închis. La celălalt nu răspundea nimeni.

Brutalitatea morții lui Nemescu i-a șocat pe toți cei apropiați. Cu toate că a trecut un an, există încă multă durere, deznădejde și supărare. Colegii și prietenii se luptă cu amintirea lui, nesiguri cât să păstreze din ea pentru sine și cât să împartă cu publicul larg, care abia acum, după succesul *California*, a început să-l cunoască. Unii sunt dezamăgiți de cum a fost promovat filmul, contestând în special decizia Media Pro de a lansa DVD-ul în aceeași zi în care *California* a intrat în cinematografe. Părinții sunt sfârșiți de absurditatea unui proces care nu avansează din diverse motive procedurale. Acestea nu fac decât să întârzie judecarea șoferului Porsche-ului, Ali Imran, un cetățean englez aflat în prezent sub interdicție să părăsească țara.

„Nu e nimeni care să-l poată apăra”, spune cu lacrimi în ochi Octavian Nemescu. „Nu există justiție în țara asta – țara pe care Cristi o iubea.” Soții Nemescu vor să schimbe legea în așa fel încât astfel de accidente să fie considerate crime, iar șoferii implicați să nu aibă dreptul să se mai suie vreodată la volan. „Mai vreau să înțelegi un lucru”, scrie Erica într-un e-mail după întâlnirea noastră. „Nu mă interesează în mod special că Ali Imran să putrezească în închisoare... Dacă așa avea puteri *supranormale* mi-ar plăcea să-l pot face să trăiască momentul acela cumplit de spaimă al bieților copii smulși brutal din lume (...). Dar asta nu pot.”

I-am întrebat pe cei care l-au cunoscut cum ar fi tratat el aceste povești în film. Un tânăr promițător, în cel mai bun moment al vieții lui, moare subit într-un accident de mașină. „Ar fi spus povestea dinainte și ar fi pus moartea la final”, spune Maria Dinulescu. „Dar n-ar fi început cu moartea – în nici un caz.” Marghidan: „Nu cred că ar fi făcut așa un film. Trebuie să fie mai pe veselie, să aibă o geană de umor.” Cristuțiu spune că probabil n-ar fi spus povestea pentru că „n-ar fi putut să o creadă nimeni. Ar fi fost exagerată și lacrimogenă. Prea evidentă.”

La prima probă pe care a avut-o la examenul de admitere la facultate, Nemescu trebuia să creeze o poveste filmică scurtă pornind de la o propoziție. Pe biletul pe care l-a tras scria: „Și în momentul în care copilul intră în pădure...” În povestea cu care a fermit comisia, copilul intră în pădure, crește, se transformă în adolescent, se transformă în bărbat, iar traversarea pădurii reprezintă traversarea unei vieți.

Copilul iese bătrân în dreptul unei liziere și, când se întoarce să privească înapoi, un copac se prăbușește.

„Foarte frumos”, i-a răspuns Damian, complet sedus de poveste. „Totuși, tu ai avut acolo o povestire scurtă, nu ți se pare că traseul ăsta dă filmului o formulă de metraj mediu – o poveste cinematografică lungă?”

Nemescu l-a privit senin, și i-a răspuns: „Dar poate să fie foarte scurtă.” ■

Ești cât o balenă

[continuare din pagina 111] ordine?”, întrebă chelnerul, un asiatic plin de tatuaje.

„Da, cu excepția cafelei. Întotdeauna trebuie să comand espresso la voi, pentru că are gust de cafea obișnuită. Aici cafeaua obișnuită e infectă. Nu puteți s-o faceți mai tare?”

Chelnerul spune „nu” și pleacă. Prietenul meu se uită la mine. „Mi-e rușine pentru tine”, spune. „Și mi-e jenă să fiu în preajma ta.”

„Știi, și mie.” Mă simt ca un producător de film de la Hollywood care a parcat pe locul pentru handicapați. Îl întreb pe Blanton ce ar fi trebuit să fac. „Ar fi trebuit să spui: *Cafeaua asta are un gust de căcat*.”

Recunosc: unul dintre avantajele Sincerității Radicale este că economisește timp. E un mod de viață fără menajamente. La birou, zece zile am așteptat răspunsul șefului la un memo. Așa că i-am scris: „Sunt iritat că nu ne-ai răspuns la memo mai devreme. Dar, în același timp, sunt ușurat, pentru că dacă se întâmplă să nu ne iasă ceea ce vrei, putem da vina pe lipsa dvs. de reacție.” Îl trimit cu inima strânsă, iar rezultatul nu se lasă așteptat. Șeful scrie: „O să încerc să răspund până mâine. Am fost plecat din New York două săptămâni.” Mai că-și cere scuze. Iată că pot întinde coarda mai mult decât credeam.

Mai târziu, prietenul unui prieten vrea să luăm masa împreună. Îi spun că nu-mi place să ies din casă. „Uneori, ies cu anumite persoane la prânz pentru că mi-e teamă că le jignesc dacă nu o fac. Și în aceste vremuri sinistre în care fiecare are un *blog*, nu vreau să offensez pe nimeni, pentru că apoi scrie pe *blog* că-s un imbecil și apare comentariul ăsta de câte ori mă caută cineva pe Google.”

Îmi răspunde: „În mod normal, nu-mi place să mă întâlnesc cu jurnaliști. Mi se face rău doar când mă gândesc. Mă tem că o să creadă că-s un idiot, cum bănuiesc de fapt că și sunt.”

Iată ce am observat: când eu sunt radical de sincer, și ceilalți devin la fel. Resentimen-

tele mele dispar ca prin farmec. Îmi place tipul. Întâlnirea cu el e plăcută.

De fapt, mi-am dat seama că toate relațiile mele „suportă” mai mult adevăr decât am bănuț. Un exemplu: de ani de zile, am o problemă cronică. O strig pe soția mea, Julie, pe numele surorii mele, Beryl. Întotdeauna mă surprind asupra faptului, dar mă prefac că nu mi-a ieșit porumbelul. Nu i-am mărturisit niciodată lui Julie că treaba asta mă necăjește. De ce aș face-o?! Fie înseamnă că simt atracție sexuală față de soră-mea – ceea ce nu e bine deloc –, fie o văd pe nevastă-mea ca pe o soră, ceea ce iar nu e bine.

Însă azi, în bucătărie, când fac confuzia standard soră-soție, hotărâsc să-i spun lui Julie.

„E ciudat”, spune ea.

Dezvoltăm subiectul. Mă simt despovertat și mai aproape de soția mea acum, că amândoi avem cunoștință de un detaliu ușor tulburător. Îmi dau seama că, păstrând acest lucru secret, i-am acordat mult prea multă importanță. Sper că și ea e de aceeași părere.

Îl sun pe Blanton, pentru ultima oară, ca să-i cer părerea sinceră despre cum m-am descurcat.

„Am ajuns la capătul experimentului”, spun.

„O să începi din nou să minți?”, întrebă.

„Fără doar și poate!”

„Futu-i! N-a funcționat.”

„Dar o să mint mai puțin decât înainte.”

Îi povestesc că i-am dezvăluit lui Julie faptul că uneori îmi vine să-i spun Beryl. „Ce mare lucru?”, comentează Blanton. „În unele culturi, bărbații fac sex cu surorile lor în mod frecvent.”

Menționez și că i-am spus redactorului de la *Every Day with Rachael Ray* că am încercat să mă uit prin bluza ei, însă pare dezamăgit. „Soției tale i-ai spus?”, mă întreabă. „Asta e adevărata experiență.”

În cele din urmă, îi descriu cum i-am comunicat lui Julie că nu mă interesează să aflu povestea ei despre repararea computerului. Blanton mă întreabă cum a reacționat.

„Mi-a spus: *Du-te-n mă-ta!*”

„Excelent!”, exclamă el. „Îmi place. Asta numesc eu *comunicare*.” ■

Credite

Esquire Stil, p. 98 Model: Marian Nedelcu; Fashion: Ciprian Sipoș; Fashion Assistant: Liliana Bulgac; Hair: Camelia Negrea / Kameea Concept; Make-up: Andra Manea
Adrese magazine: Bigotti – Plaza România și Mall Vitan; Bray Suite Anthology – Calea Dorobanților 102-110; Cellini – Nicolae Bălcescu 2-4; Damat – Calea Dorobanților 102-110; Dinasty – America House, Nicolae Titulescu, Calea Victoriei, vis-a-vis de hotel București; Diesel – Plaza Romania, et. 1; Ermenegildo Zegna – Calea Victoriei 63-81; Scabal – Marriott Grand Hotel, parter; Il Passo – Calea Victoriei 101 și Plaza Romania; Outwear – Bulevardul Decebal 14.

Fotografii și ilustrații

p. 14: Felii de timp liber: Photoland/Corbis; p. 16: Nae Caranfil: Toni Salabașev prin amabilitatea Domino Studio; p. 18: Ian Curtis: Photoland/Corbis; p. 20: Eugen Istodor: Academia Catavencu; p. 25: Umărul italianesc: Marko Meizinger/STUDIO D; p. 28: Argumentul vizual: Photoland/Corbis; p. 34: Fructe de mare: Photoland/Corbis; Arsenal Gastronomic: Philip Friedman/HDPs; p. 36: Ecuația braziliană: Photoland/Corbis; p. 44 În căutare de sfaturi bune: Photoland/Corbis; p. 78 Nemescu: Hifilm; Marian Hancianec.